

2018

SANSKRIT – HONOURS

Second Paper

Course - I

Full Marks : 50

*The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.*

Unit - I

(Marks : 15)

1. (a) गङ्गादासस्य छन्दोमञ्जरीमनुसृत्य यतिलक्षणं गणलक्षणं वा सोदाहरणं संस्कृतभाषया व्याख्येयम्। 3
- (b) अधोलिखितानां वृत्तानां द्वयोः लक्षणं संस्कृतभाषया सोदाहरणं निर्णयेयम्। 3×2
रुचिरा, रथोद्धता, वंशस्थविलम्, शार्दूलविक्रीडितम्।
- (c) गणविभागपूर्वकं द्वयोः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सलक्षणं छन्दोनिर्णयः कर्तव्यः। 3×2
(i) महादेवमेकं स्मरामि स्मरारिम्!
(ii) ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतगिरिनिभं चारुचन्द्रावतंसम्।
(iii) असितगिरिसमं स्यात्कञ्जलं सिन्धुपात्रे।
(iv) प्रभिन्ने प्रस्थाने परमिदमदः पथ्यमिति च।

Unit - II

(Marks : 25)

2. Narrate the Brahmācārin-episode in the first act of the drama Svapnavāsavadatta and analyse its dramatic importance. 6+4

Or,

Compare and contrast the characters of Vāsavadattā and Padmāvati. 10

3. Translate into Bengali or English **any one** of the following verses :- 5

- (a) तीर्थोदकानि समिधः कुसुमानि दर्भान्
स्वैरं वनादुपनयन्तु तपोधनानाम्।
धर्मप्रिया नृपसुता न हि धर्मपीडा-
मिच्छेत् तपस्विषु कुलव्रतमेतदस्याः॥

Please Turn Over

- (b) कार्यं नैवार्थेर्नापि भोगेर्न वस्त्रैर्नाहं काषायं वृत्तिहेतोः प्रपन्नः।
धीरा कन्येयं दृष्टधर्मप्रचारा शक्ता चारित्रं रक्षितुं मे भगिन्याः॥

4. यथाभिमतमेकस्य संस्कृतभाषया सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या।

7

- (a) यदि तावदयं स्वप्नो धन्यमप्रतिबोधनम्
अथायं विभ्रमो वा स्याद् विभ्रमो ह्यस्तु मे चिरम्
(b) प्रद्वेषो बहुमानो वा संकल्पादेव जायते।

5. (a) व्युत्पत्तिः निर्णया (कस्यचित् एकस्य)।

1

(i) प्रद्वेषः in 4(b), (ii) कार्यम् in 3(b)

(b) विग्रहवाक्यं प्रदाय समासनाम लिख्यताम् (कस्यचित् एकस्य)।

2

(i) धर्मप्रिया in 3(a), (ii) वृत्तिहेतोः in 3(b)

Unit - III

(Marks : 10)

6. Translate the following into English :

10

- (a) आसीत् पुरा रत्नाकरो नाम ब्राह्मणः। स पथि दस्युवृत्तिना जीवति स्म। एकदा कश्चित् तापसः पथा गच्छन् तेन रत्नाकरेण प्राप्तः। तं हन्तुमुद्यतः रत्नाकरः तापसेन निवारितः, पृष्ठश्च किं त्वं न जानासि यत् तव अनेन कर्मणा त्वं नरकं गच्छसि?

Or,

(b) Translate the following into Sanskrit :

10

Swami Vivekananda carried the message of God from East to West. He said, "God exists in front of you in thousand of forms. Wherefore do you search for God? He who loves all His great creations – the creatures, serves God. To love all beings is the root to love God. This is the highest lesson of religion."